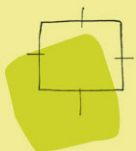

Nader onderzoek naar vleermuizen Brink
18-19 te Vledder

BügelHajema
Plek voor ideeën

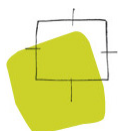
**Nader onderzoek naar vleermuizen Brink
18-19 te Vledder**

Inhoud

Rapport

27 juni 2011

Projectnummer 268.25.02.44.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	5
2	Methode	7
3	Resultaten	9
4	Conclusie	11

A a n l e i d i n g

Er bestaan plannen om een woning en een losstaande berging met garage te realiseren aan de Brink 18-19 te Vledder. Om ruimte te maken voor deze plannen zullen de twee bestaande woningen met bijgebouwen in het plangebied worden gesloopt.

DOEL

In het kader van de Flora- en faunawet is het noodzakelijk in aanvulling op het vooronderzoek (Paragraaf Ecologie in Toelichting Bestemmingsplan Woning Brink 18-19 te Vledder, rapportnummer 268.25.02.00.00, 2011) te achterhalen welke soorten vleermuizen in het plangebied voorkomen, vast te stellen hoe ze gebruikmaken van het gebied en eventuele verblijfplaatsen aan te wijzen. Tevens dient te worden vastgesteld of de ontwikkelingen mogelijk negatieve effecten zullen hebben op aanwezige soorten. Alle vleermuissoorten zijn streng beschermd en staan in tabel 3 van de Flora- en faunawet en in bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Voor vernietiging van vaste verblijfplaatsen moeten mitigerende maatregelen worden getroffen, zodat een overtreding van de Flora- en Faunawet wordt voorkomen. Hierbij zal een mitigatieplan worden opgesteld dat afhankelijk van de situatie kan worden voorgelegd aan Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie. Omdat ontheffingen alleen onder zeer uitzonderlijke situatie worden verleend, wordt met het voorleggen bedoeld op een positieve afwijzing (beschikking). Wanneer men een dergelijk mitigatieplan voorlegt, spreekt men van een activiteitenplan.

Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van het nader onderzoek naar vleermuizen. Het onderzoek heeft plaatsgevonden van mei 2011 tot juni 2011 en is uitgevoerd op basis van het protocol voor vleermuisinventarisaties dat door het Netwerk Groene Bureaus is opgesteld.

Methode

2

In het plangebied is de bebouwing geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen. Verspreid over de periode half mei tot en met half juni zijn twee veldbezoeken uitgevoerd, waarbij vleermuizen zijn geïnventariseerd.

INSPECTIE

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Tijdens avond- en/of ochtendbezoeken kunnen vliegende en baltsende vleermuizen worden waargenomen door de ultrasone geluiden die zij maken, hoorbaar te maken. Met behulp van ultrasoongeluiddetectoren (batdetectors, Pettersson D240x) met heterodyn- en tijdverlengen-functies is de inventarisatie uitgevoerd. Tijdens deze bezoeken zijn met digitale opnameapparatuur (Edirol R-09HR) digitale WAV-opnamen van de vleermuizengeluiden gemaakt. Om met zekerheid vast te stellen welke soorten zijn waargenomen, worden deze opnames met behulp van de programma's Bat Sound Pro 3.31b en WaveSurfer 1.8.5 op de computer geanalyseerd.

APPARATUUR

Tijdens de bezoeken is de aandacht voornamelijk gericht op de aanwezigheid van vleermuizen in de te slopen woningen en het gebruik van het omliggende terrein en is geluisterd of vleermuizen hiervan gebruikmaken als jachtgebied of vliegroute. Voor de omstandigheden gedurende de verschillende veldbezoeken zie tabel 1. De omstandigheden waren gedurende alle veldbezoeken geschikt voor waarnemingen van vleermuizen.

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang	Weer	Temperatuur
11-05-2011	20:45-22:45	21:18	windstil, licht bewolkt	12°C → 9°C
10-06-2011	21:30-23:30	21:57	Zwakke wind, volledig bewolkt later af en toe lichte regen.	16°C → 13°C

Tabel 1. Omstandigheden van de veldbezoeken

In 2007 is op initiatief van het Netwerk Groene Bureaus een protocol¹ ontwikkeld voor inventarisaties van vleermuizen als 'nader onderzoek' in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 of het beleidskader voor de Ecologische Hoofdstructuur. Het protocol gaat uit van de gebiedsfuncties winterverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf, vliegroute en jachtgebied. Voor het inventariseren van elk van deze zes functies zijn per

PROTOCOL

¹ GaN, NGB en Zoogdiervereniging, 2011 Vleermuisprotocol versie 30 maart 2011.

Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht.

vleermuissoort een aantal, een periode van het jaar en de minimale duur van het veldbezoek vastgelegd. Verder worden eisen gesteld aan de weersomstandigheden en de te gebruiken apparatuur.

R e s u l t a t e n

3

Inspectie gebouwen

Het plangebied is op 18 februari 2011 bezocht door de heer drs. D.J. Venema in het kader van de ecologische inventarisatie. Tijdens dit bezoek zijn de gebouwen en bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen. Op verschillende plekken van de bebouwing zijn mogelijke invliegopeningen waargenomen. Hierbij gaat het onder andere om de tussenruimten tussen het dakbeschot en de dakpannen. De bomen in het plangebied bieden geen geschikte verblijfplaats voor vleermuizen.

Avondbezoeken

De avondbezoeken vonden plaats op 11 mei en 10 juni 2011. Beide avondbezoeken zijn uit gevoerd door de heer ing. E.J. Slot. Het tweede avondbezoek heeft ook mevrouw drs. A. Schwab deelgenomen aan het onderzoek.

11 mei 2011

Deze inventarisatie vond plaats in de tijd dat vleermuizen zich ophouden in kraamverblijven en zomerverblijven. Tijdens deze avond is een foeragerend exemplaar van gewone dwergvleermuis waargenomen rondom beide woningen in het plangebied. Het betreft zeer waarschijnlijk hetzelfde individu. Dit exemplaar kwam om 21.43 uur uit de richting van de Brink aan vliegen.

Om 22.03 uur vloog een laatvlieger vanuit de richting van de Brink over het plangebied richting het westen. Gedurende de avond vloog af en toe een exemplaar over. Van foerageergedrag in het plangebied was geen sprake. Met name langs de forse zomereiken op de Brink zijn meerdere foeragerende laatvliegers waargenomen.

Eenmaal om 22.47 uur is een rosse vleermuis hoog vliegend over het plangebied waargenomen.

Er zijn bij deze inventarisatie geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

10 juni 2011

Deze inventarisatie vond plaats in de tijd dat vleermuizen zich ophouden in zomerverblijven en kraamverblijven. Tijdens dit veldbezoek is om 22.57 uur de eerste gewone dwergvleermuis waargenomen. Dit exemplaar kwam uit de richting van het Museum aan de Brink 1 en foerageerde gedurende de avond langs de singel aan de Brink. Later op de avond zijn nog enkele overvliegende exemplaren gewone dwergvleermuizen waargenomen. Foeragerende exemplaren zijn niet in het plangebied waargenomen.

De eerste laatvlieger is om 22.05 uur waargenomen. Dit exemplaar vloog vanuit het noorden over het plangebied en bleef niet in het plangebied jagen. Gedurende de rest van de avond zijn nog enkele exemplaren laatvlieger over-

vliegend waargenomen. Er zijn bij deze inventarisatie ook geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Conclusie

4

Verspreid over de periode mei tot en met juli 2011 is het plangebied op het voorkomen van vier gebruiksfuncties van vleermuizen geïnterpreteerd. De functie paarverblijf is echter niet onderzocht. Gedurende het onderzoek zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in of nabij het plangebied waargenomen. Tijdens geen van de twee veldbezoeken zijn uit de bebouwing vliegende exemplaren vleermuizen waargenomen. Dit in combinatie met het gering aantal waarnemingen in het plangebied maakt de aanwezigheid van een verblijfplaats in de kraamperiode van een van de waargenomen soorten in de bebouwing zeer onwaarschijnlijk. Gezien het gering aantal waarnemingen van foeragerende exemplaren vormt het plangebied ook geen belangrijk onderdeel van het jachtgebied van in de omgeving voorkomende vleermuizen. De voorlopige conclusie is derhalve dat sloop van de bebouwing geen gevolgen heeft voor vleermuizen.

In de directe omgeving van het plangebied zijn tijdens het tweede bezoek zeer vroeg vleermuizen waargenomen. Hieruit wordt geconcludeerd dat in de directe omgeving vleermuisverblijven aanwezig zijn.

Om een volledig beeld te krijgen van de functie van het plangebied voor vleermuizen, is onderzoek in de paarperiode (tweemaal in de periode half augustus tot en met september) een vereiste. Want na de kraamperiode vallen de kraamkolonies uit elkaar en verspreiden de vrouwtjes zich. Op dat moment gaan mannelijke dieren binnen hun territorium op zoek naar een geschikte paarplaats. De bebouwing van het plangebied ligt hoogst waarschijnlijk in het territorium van een mannelijk dier. De twee woningen kunnen op voorhand niet worden uitgesloten als paarverblijf.

Na dit aanvullend onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat in de betreffende bebouwing wel of geen verblijfplaatsen aanwezig zijn.

Wettelijke verplichtingen

Hoewel enkele foeragerende vleermuizen zijn waargenomen, is het plangebied geen essentieel foerageergebied voor de voorkomende vleermuizen. Er is voldoende vergelijkbaar en beter biotoop in de omgeving aanwezig. Er zijn voorts nog geen verblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied.

Op basis van het protocol² zou ook de paarperiode van vleermuizen minimaal twee maal (half augustus tot en met september) met een minimale tussenliggende periode van 20 dagen moeten worden onderzocht.

² GaN, NGB en Zoogdierverseniging, 2011 Vleermuisprotocol versie 30 maart 2011.

Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht.

Het toepassen van het protocol geeft een grote mate van zekerheid dat DLG geen aanvullend inventarisatieonderzoek verlangt bij een ontheffingsaanvraag en dat een onderzoek stand houdt in een eventuele juridische procedure.

Mocht uit nader onderzoek naar paarplaatsen een paarverblijf worden vastgesteld dan zal een mitigatieplan moeten worden opgesteld. Hierbij kan gekozen worden om dit plan aan Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie voor te leggen.

Paarverblijven zijn doorgaans (in overleg met de opdrachtgever) op verschillende manieren te mitigeren. Afhankelijk van de aard van het aangetroffen verblijf kan gekozen worden voor inbouw vleermuisstenen, open stoot voegen en/of overhangende gevelpannen in de nieuwe bebouwing. Het is van groot belang dat de sloop en mitigerende maatregelen goed op elkaar worden afgestemd. Een slechte afstemming kan als nog leiden tot een overtreding.

Wanneer het hiervoor genoemde in acht wordt genomen, kunnen naar verwachting de beoogde werkzaamheden met betrekking tot eventueel in de bebouwing voorkomende vleermuissoorten doorgang vinden en is naar alle waarschijnlijkheid de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Westerveld

Contactpersoon
De heer J. Klooster

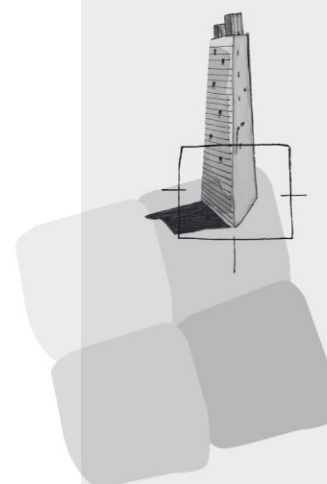
Rapport
De heer ing. E.J. Slot
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer mr. J.E. Oldenziel
BügelHajema Adviseurs

Supervisie
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
268.25.02.44.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort